මෙම සටහන
ලියාගන්න

ඇම්බැක්ක දේවාල කැටයම්

1

krd

ඇම්බැක්කේ දේවාලය

පිහිටීම/ස්ථානය - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ උඩුනුවර ප්‍රදේශයේ ඇම්බැක්ක ග්‍රාමයේ

යුගය - ගම්පොළ යුගය

කාලය - ක්‍රි.ව 14 වන සියවස

රාජ්‍ය අනුග්‍රහය - තුන් වැනි වික්‍රමබාහු රජු (ක්‍රි.ව 1357-1374)

නිර්මාණ ශිල්පියා - දෙල්මඩ මූලාචාරී

මාධ්‍ය - ගම්මාලු ලී

කලා ලක්ෂණ -

- මෙම දේවාලය කතරගම දෙවියන් උදෙසා කළ නිර්මාණයක් ලෙස සැලකේ.
- මෙය ප්‍රසිද්ධියට පත් ව ඇත්තේ එහි ඇති වාස්තු විද්‍යාත්මක අංග සහ ලී කැටයම් නිසා ය.
- ඇම්බැක්කේ දේවාලය වාහල්කඩ, මණ්ඩපය, දිග්ගෙය හා වැඩ සිටින මාලිගාව යන කොටස්වලින් යුක්තයි.
- **වාහල්කඩ** විහාර භූමියට ඇතුළු වීමේ ප්‍රධාන පිවිසුම වේ.
- **වාහල්කඩ** සතරැස් හැඩැති ගොඩනැගිල්ලක් වන අතර **දිග්ගෙය** සෘජු කෝණාස්‍රාකාර හැඩැති ය.
- වාහල්කඩ නිර්මාණය සඳහා ලී කණු දහයක් යොදා ඇති අතර එක් කණුවක සතරැස් පනේල හතරක් බැගින් එහි පනේල කැටයම් ගණන හතළිහක් වේ.
- දිග්ගෙය තුළ ඇති සම්පූර්ණ කුළුණු සංඛ්‍යාව තිස් දෙකකි. සෑම කුළුණක ම පනේල සතර ගණනේ සම්පූර්ණ පනේල ගණන එකසිය විසි අටකි.
- මෙම සියලු ම කණු සතරැස් හැඩයකින් හා අටැස් හැඩයකින් යුක්ත වේ.
- සෑම කණු අගම සතර පැත්තට යොදන ලද පේකඩ කැටයම් වේ.
- පේකඩ මත සවි කරන ලද තලාදවල ඇති යට ලී මත වහල නිර්මාණය කොට තිබේ.
- ඇම්බැක්කේ දේවාලයේ වහලෙහි යට ලීය සහ පරාල එකිනෙකට සම්බන්ධ කර ඇති සුවිශේෂ නිර්මාණය **මඬොල් කුරුපාව** නමින් හඳුන්වනු ලැබේ.
- මඬොල් කුරුපාව පරාල 26ක් සම්බන්ධ වන සේ එකට වද්දා තිබේ. මේ සඳහා ලී ඇණ භාවිත කර තිබේ.

දිග්ගෙය

ලී කණු

මඬොල් කුරුපාව

ඇම්බැක්කේ කැටයම් නිර්මාණ ඇගයීම

නිදසුන් -1

තේමාව - මල්ලවපොරය

ස්ථානය - ඇම්බැක්කේ දේවාලයේ දිග්ගෙයි පනේලවල

කාලය හා යුගය - 14 වන සියවස හා ගම්පොල යුගය

රාජ්‍ය අනුග්‍රහය - තුන් වැනි වික්‍රමබාහු රජු (ක්‍රි.ව 1357-1374)

නිර්මාණ ශිල්පියා - දෙල්මඩ මූලාචාරි

මාධ්‍ය - ගම්මාලු ලී

ශිල්ප ක්‍රමය - උන්නත

ශෛලිය - ශෛලිගත ලක්ෂණ

කලා ලක්ෂණ -

- රූප හා ඉරියව්වේ ශක්තිමත්බව වෙනුවට විද්මානුකූල ස්වභාවයක් දිස්වේ.
- ඇඳුම් පැළඳුම් ආභරණ, තොණ්ඩ මෝස්තරය සඳහා නම්‍ය වූ රේඛා භාවිත කොට ඇත.
- මානව රූපවල අංග කොටස් හා ඉරියව් ලී රාමුව මත සමබරව සංරචනය කර ඇත.
- මානව රූප මධ්‍ය කොට ලී රාමුව වටා අරිම්බු මෝස්තරය යොදා ඇත.

නිදසුන් -2

තේමාව - දරුවකුට කිරිපොවන මව

ස්ථානය - ඇම්බැක්කේ දේවාලයේ වහල්කඩ පනේලවල

කාලය හා යුගය - ක්‍රි.ව 14 වන සියවස හා ගම්පොල යුගය

රාජ්‍ය අනුග්‍රහය - තුන් වැනි වික්‍රමබාහු රජු (ක්‍රි.ව 1357-1374)

නිර්මාණ ශිල්පියා - දෙල්මඩ මූලාචාරි

මාධ්‍ය - ගම්මාලු ලී

ශිල්ප ක්‍රමය - උන්නත

ශෛලිය - ශෛලිගත ලක්ෂණ

කලා ලක්ෂණ -

- දරුවාට කිරිපොවන මව අසල සිටගත් තවත් දරුවකු සහිත රූප ත්‍රිත්වයක එකතුවකි.
- ඇඳුම් පැළඳුම් ආභරණ, තොණ්ඩ මෝස්තරය සඳහා නම්‍ය වූ රේඛා භාවිත කොට ඇත.
- මානව රූප ලී රාමුව මත සමබරතාව රැකෙන ලෙස සම්පිණ්ඩනය කර ඇත.
- මානව රූප මධ්‍ය කොට ලී රාමුව වටා කුන්දිරික්කන් මෝස්තරය යොදා ඇත.

ඇම්බැක්ක දේවාලයට අයත් සුවිශේෂ කැටයම්

1. කල්පිත සත්ත්ව මෝස්තර :

ගජසිංහ

හේරුණ්ඩ පක්ෂියා

වෘෂභ කුඤ්ජරය

සැරපෙන්දියා

2. කල්පිත මිනිස් රූප

සඳකිඳුරු

නාරිලතා

3. මිනිස් රූප

මල්ලව පොරය

රබන් වයන්නා

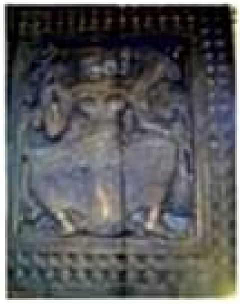
නළඟන

දරුවෙකුට කිරිපොවන මව

අශ්වාරෝහකයා

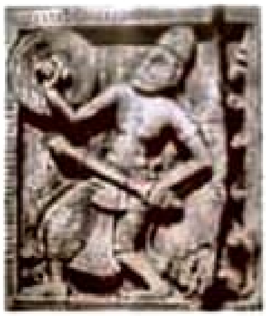
හේවායා

4. සත්ත්ව මෝස්තර

සිංහයා

හංසයා

හංස පූට්ටුව

5. මෝස්තර

ලියකම්

පේකඩවල නෙළුම් මල් කැටයම්

කැටයම් නිර්මාණ සඳහා පාදක තේමා

තේමා කාණ්ඩය	කැටයම
1.කල්පිත සත්ත්ව මෝතර	හංස පූට්ටුව,ගේරුණ්ඩ පක්ෂියා, ඇත්කඳ ලිහිණියා,සැරපෙන්දියා නාරිලතා,කිඳුරා,වෘෂභ කුංකද්ජරය
2.සත්ත්ව මෝස්තර	ගවයා, සිංහයා, ඇතා, හංසයා
3.ජන ජීවිතය krd	අශ්වාරෝහකයා,රබන් වයන්නා, හේවායා,මල්ලව පොරය,නළගන, දරුවාට කිරි පොවන මව
4.ලිස්තර	නිර්ජීවී මෝස්තර:අරිම්බුව,ගල්බිංදුව
5.මල්කම් හා ලියකම්	නෙලුම් මල් හා ලියවැල් උද්භිද මෝස්තර